

ŠKOLSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 6. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____/ 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelj ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

**U PRVA TRI ZADATKA PO DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽITE SLOVA
ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2 **1.** Koje se dvije tvrdnje odnose na vjetrove pasate?

- a) Pušu od polova k polarnicama te su suhi i hladni.
- b) Na južnoj polutci pušu s istoka.
- c) Pušu u područjima od oko 30° do 60° sjeverno i južno od ekvatora.
- d) Na sjevernoj polutci pušu sa sjeveroistoka.
- e) Pušu u smjeru od obratnica k ekvatoru.

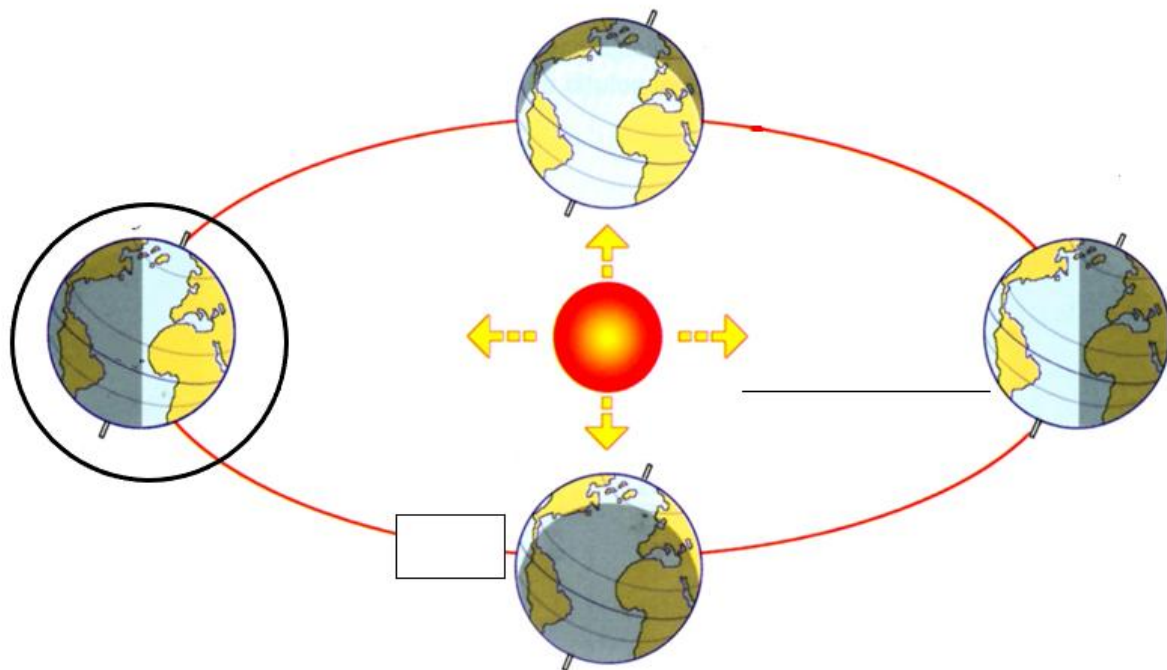
2 **2.** Koje se dvije tvrdnje odnose na atmosferu?

- a) Najniži sloj atmosfere naziva se tropopauza.
- b) U najdonjim slojevima atmosfere, u vrlo malim koncentracijama, prisutan je ozon.
- c) Čini je smjesa plinova dušika (78 %), kisika (20 %) i ostalih plinova (1 %).
- d) Bliže Zemljinoj površini zrak je gušći, dok se s porastom visine prorjeđuje.
- e) U stratosferi se zbivaju procesi koji utječu na vremenske prilike.

2 **3.** Koje se dvije tvrdnje odnose na klimatske elemente?

- a) Klimatski elementi nazivaju se i klimatski faktori ili modifikatori.
- b) Klimatski čimbenici mijenjaju se pod utjecajem klimatskih elemenata.
- c) Geografska karta koja prikazuje trenutačno ili očekivano stanje klimatskih elemenata nekog prostora naziva se sinoptička karta.
- d) Klimatski elementi sporo se mijenjaju pa su gotovo stalni, nepromjenjivi.
- e) Mjerenje klimatskih elemenata obavlja se na meteorološkim postajama na kopnu, moru i pomoću meteoroloških satelita.

SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

- 1** **4.** Na crtu upišite datum položaja u kojemu se Zemlja nalazi u odnosu na Sunce.
- 1** **5.** U pravokutnik ucrtajte strelicu za smjer kojim se Zemlja okreće oko Sunca.
- 1** **6.** Znakom **X** označite položaj Zemlje za vrijeme proljetne ravnodnevice na sjevernoj polutci.
- 3** **7.** Na priloženomu crtežu zaokružen je položaj Zemlje u odnosu na Sunce koji se na sjevernoj polutci naziva _____. Tada Sunčeve zrake padaju okomito na _____ (upišite naziv paralele). Na južnoj polutci počinje godišnje doba čiji je naziv _____.
- 1** **8.** Zemljina os nagnuta je u odnosu na ravninu ekliptike pod kutom od _____.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU ODGOVOR UPIŠITE NA CRTU.

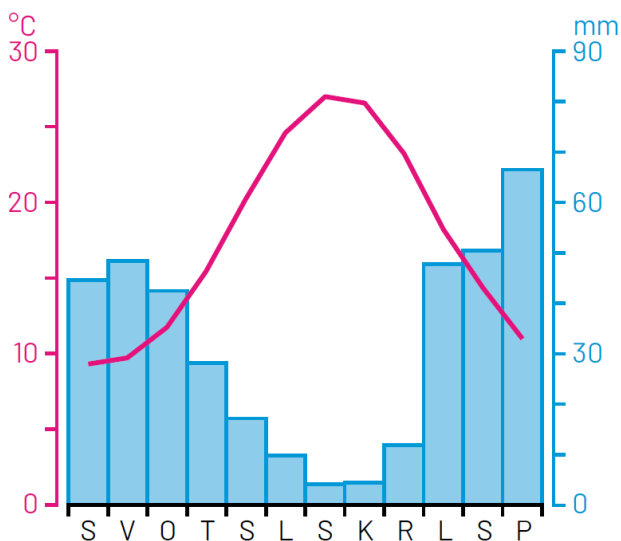
- 1** **9.** Koliko iznosi srednja dnevna temperatura zraka ako je u 7 sati 2 °C, u 14 sati 14 °C, a u 21 sat 2 °C?

Odgovor: _____

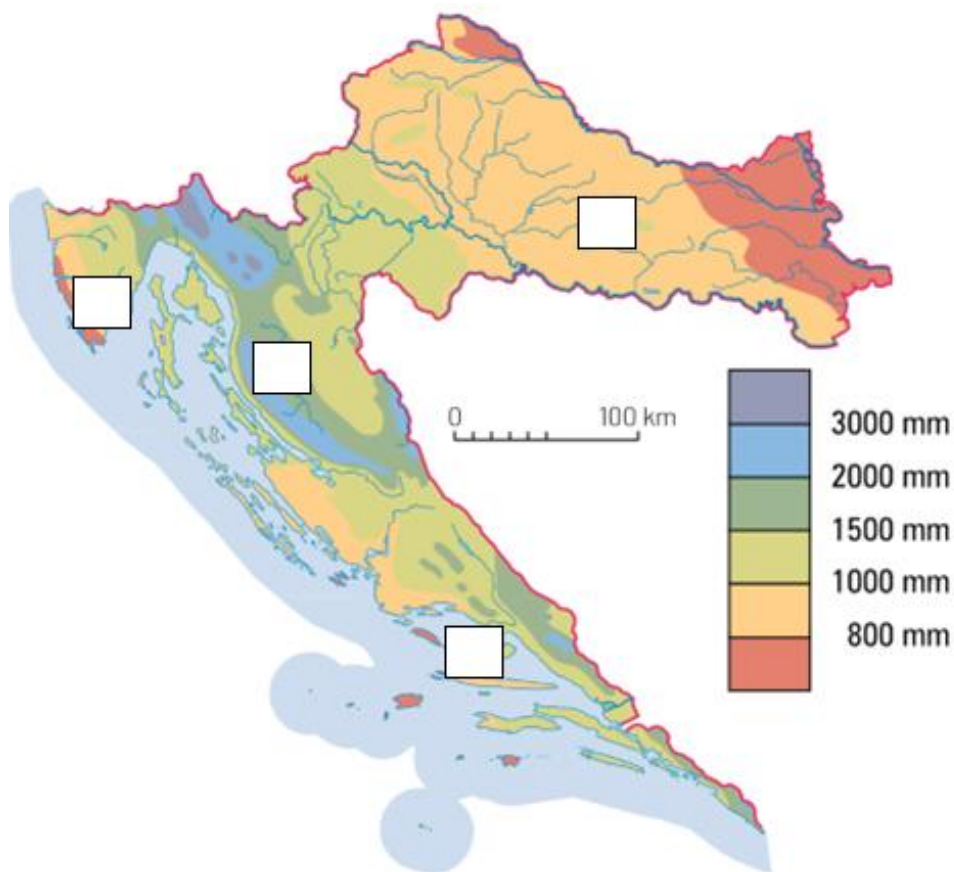
Prostor za računanje

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I KLIMATSKOGA DIJAGRAMA.

- 3** **10.** Naziv je najtoplijega godišnjeg doba _____. Naziv je godišnjega doba s najvećom količinom padalina _____.
Koliko padalina padne u najsušem godišnjem dobu? _____

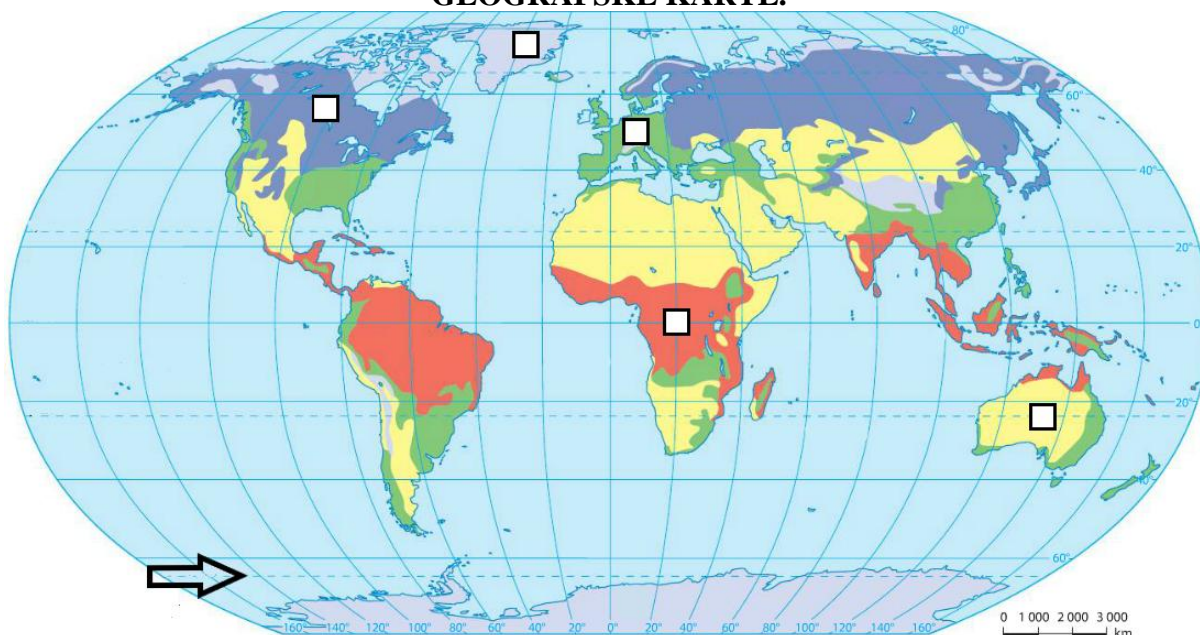

- 1** **11.** U odgovarajući pravokutnik na priloženoj geografskoj karti upišite znak X na područje raširenosti klime prikazane na klimatskome dijagramu.

- 1** **12.** U Panonskoj Hrvatskoj količina padalina smanjuje se od _____ prema _____ (upišite odgovarajuće glavne strane svijeta).
- 1** **13.** Naziv je klimatskoga čimbenika koji najviše utječe na količinu padalina u Gorskoj Hrvatskoj _____.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

2 **14.** Naziv je paralele označene strelicom na priloženoj geografskoj karti _____.
_____. Nalazi se na _____ od ekvatora.

1 **15.** Navedena paralela granica je između _____ i _____ toplinskog pojasa. (*upišite nazive toplinskih pojasa*)

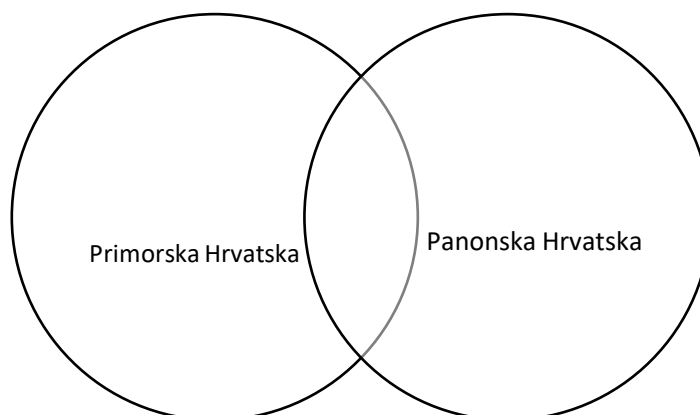
2 **16.** Puni je naziv klimatskoga razreda raširenoga samo na sjevernoj polutci _____ klime. Koja je slovna oznaka navedenoga klimatskoga razreda? _____

1 **17.** U odgovarajući kvadratić na geografskoj karti upišite znak **X** na područje klimatskoga razreda kojemu pripada klima prikazana klimatskim dijagramom iz 10. zadatka.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU RAZVRSTAJTE POJMOVE UPISOM BROJEVA U ODGOVARAJUĆE DIJELOVE KRUGOVA I NJIHOV POVEZANI DIO.

2 **18.** Prirodno-geografskim regijama Hrvatske pridružite brojeve pripadajućih vrsta tala, a u područje preklapanja krugova broj/brojeve tala koja su raširena u ovim dvjema regijama.

- 1) crvenica
- 2) močvarna tla
- 3) crnica
- 4) fliš

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH FOTOGRAFIJA.

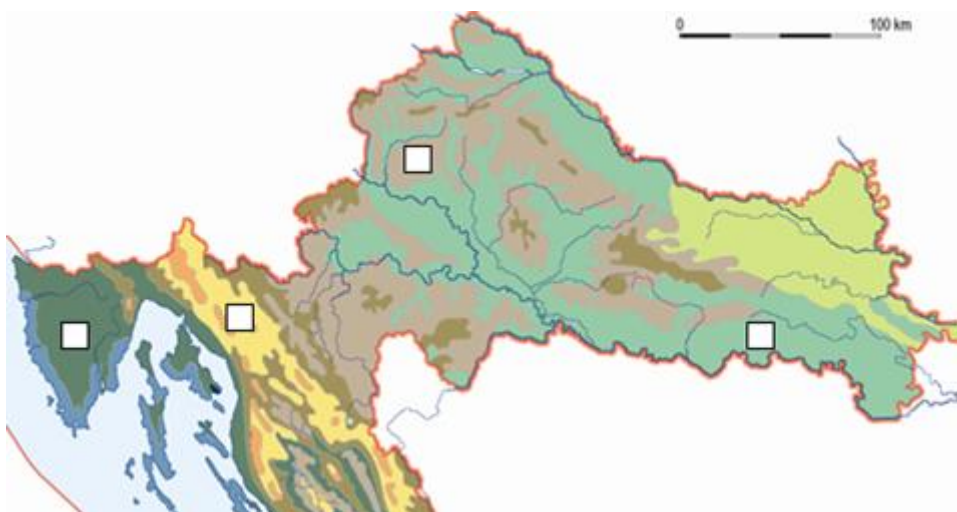
2 **19.** Navedene pojmove razvrstajte u pripadajuće stupce ispod odgovarajućeg spremnika.

karton, staklenke, plastične boce, baterije

SLJEDEĆA DVA ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3 **20.** U odgovarajuće kvadratiće na geografskoj karti upišite brojeve na područje rasprostranjenosti određene vrste hrasta. Jedna ponuđena vrsta hrasta (jedan broj) i jedan kvadratić na karti su višak.

- 1 – hrast crnika
- 2 – hrast kitnjak
- 3 – hrast lužnjak
- 4 - hrast medunac

1 **21.** Naziv je vrste drveta koje prevladava u šumama Gorske Hrvatske _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3 **22.** Iznad Jadranskoga mora nalazi se područje _____ tlaka zraka. Takvo područje nazivamo _____.

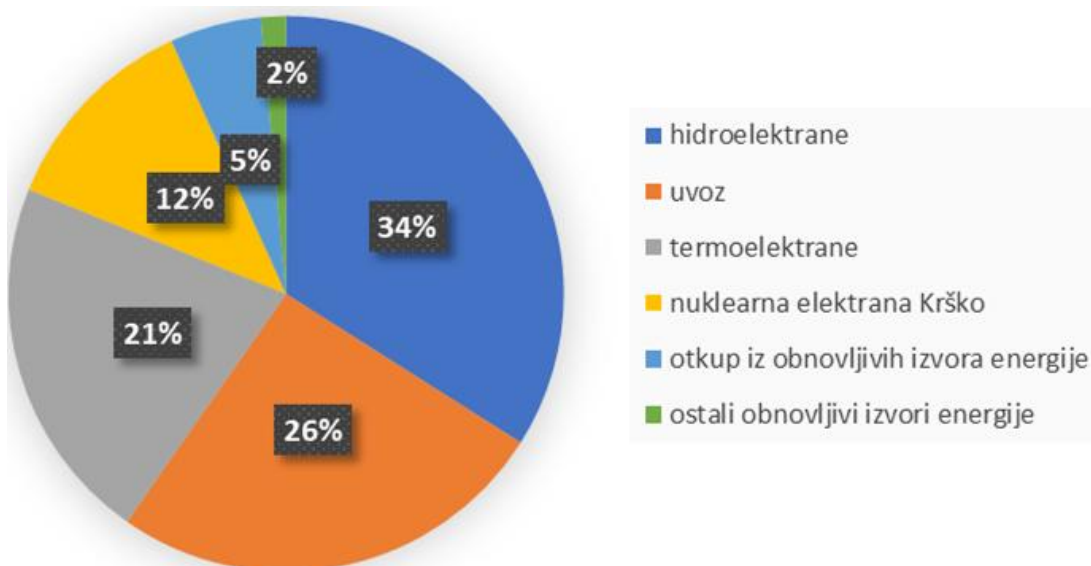
Kakvo se vrijeme očekuje u području označenom znakom X na priloženoj karti?

_____
_____

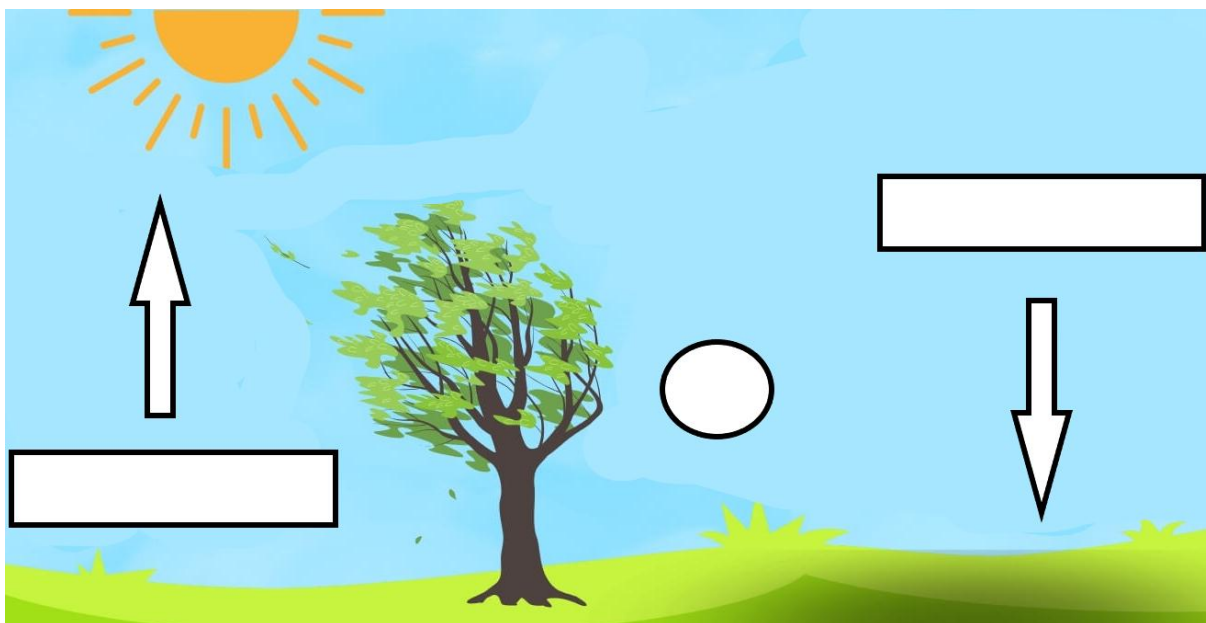
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA.

Struktura električne energije koja se potroši u Hrvatskoj

- 3 23. Udio postrojenja koji se koriste obnovljivim izvorima energije u strukturi električne energije koja se potroši u Hrvatskoj (bez uvoza) iznosi _____. Od postrojenja koja se koriste neobnovljivim izvorima na drugom je mjestu po udjelu _____. Naziv je izvora energije koji se najviše koristi za proizvodnju električne energije u Hrvatskoj _____.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA.

- 1 24. U pravokutnike na priloženom crtežu upišite ponuđene pojmove: **visoki tlak** i **niski tlak**.
- 1 25. U kružić ucrtajte strelicu za smjer puhanja vjetra.
- 1 26. Obojite (ispunite) strelicu koja prikazuje smjer strujanja toplog zraka.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU ODGOVOR UPIŠITE NA CRTU.

- 1** **27.** Planinar je krenuo na planinu Kavkaz. Njegova je početna točka na 1243 m. Vrh Kavkaza nalazi se na 5643 m. Kolika je očekivana temperatura na vrhu ako je na 1243 m 12 °C?

Odgovor: _____

Prostor za računanje

U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

- 3** **28.** U tekstu o padalinama tri su pojma pogrešna. Precrtajte ih i ispišite u lijevi stupac tablice. U desni napišite ispravne pojmove.

Zagrijavanjem vode dolazi do kondenzacije te na taj način u zrak dospijeva vodena para. Vodena se para izdizanjem hladi te prelazi iz plinovitog u tekuće ili kruto stanje. Nakupine sitnih kapljica vode ili kristalića leda stvaraju oblake visoko iznad tla ili maglu pri tlu. Padaline mogu nastati iz oblaka i pri tlu. Padaline koje nastaju iz oblaka jesu kiša, snijeg i inje. Količina svih padalina mjeri se kišomjerom i izražava u metrima.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE PAROVE UPISOM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE TREBAJU OSTATI PRAZNE.

- 2** **29.** Navedene sirovine povežite s njihovim konačnim proizvodom.

A) *nafta*

B) *glina*

___ crijep   ___ čavao   ___ toaletni papir   ___ plastika   ___ staklenka

U SLJEDEĆEMU ZADATKU JEDAN JE TOČAN ODGOVOR. ZAOKRUŽITE SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

- 1** **30.** Na koju prirodno-geografsku sastavnicu najpogubniji utjecaj imaju kisele padaline (kiše), nastale zbog zagađenja zraka?

- a) na obalu Jadranskog mora   b) na šume Gorske Hrvatske
c) na tla Panonske Hrvatske   d) na vode Primorske Hrvatske
e) na podzemlje Dinarida